

1. İHRAM YASAKLARI VE CEZALARI

İhrama nasıl girilir?

Umre ya da hac yapmak isteyen kişi, “niyet” ettikten sonra “telbiye” yaparsa muhrim olur. Yani ihrama girmiş olur. Niyet eder telbiye yapmazsa ya da telbiye yapar da niyet etmezse ihrama girmiş sayılmaz.

Şâfiî, Mâlikî ve Hanbelî’de ise telbiye şart değildir. Sadece niyet yeterlidir.

Afakîler (Mîkat sınırı dışında ikamet edenler) nerede ihrama girerler?

Afakîler, yol üzerindeki “Mîkat”ı veya hizasını geçmeden ihrama girerler. Mîkat sınırına gelmeden, hatta memleketlerinde iken bile ihrama girmeleri mümkündür.

Mîkat sınırları ile Harem bölgesi arasında bulunanlar ihrama nerede girerler?

Mîkat sınırları ile Harem bölgesi arasında bulunanlar Harem bölgesine girmeden, buldukları yerde, yani “Hill bölgesinde” ihrama girerler.

Afakîler (Mîkat sınırı dışında ikamet edenler) Cidde'de ihrama girebilirler mi?

Cidde Hill bölgesi sınırları içerisinde kabul edildiği için, Afakîler Cidde'de ihrama giremezler.

Harem bölgesi içerisinde oturanlar ihrama nerede girerler?

Harem bölgesi içerisinde bulunanlar ile Mekkeli-ler hac için "Harem bölgesi" içinde; umre için ise "Ten'im"e çıkarak ihrama girerler.

Hill bölgesinde (mesela Cidde'de) oturanlar ve bir iş için Cidde'ye gelen Afakîler Mekke'ye ihramsız girebilirler mi?

Hill bölgesinde olanların hac ve umre maksadı dışında, diğer ihtiyaçlar için ihramsız Harem bölgesine girmelerinde bir sakınca yoktur.

Doğrudan Harem bölgesine gitmek kastı olmayan Afakîlerin de Mîkat'ı ihramsız geçmelerinde bir sakınca olmaz. Mesela bir iş için Cidde'ye gelen bir Afakî, hac veya umre yapmak gibi bir niyeti yoksa o da Mekke'ye ihramsız girebilir, Kâbe'yi ihramsız tavaf edebilir.

Kadınların belli bir ihram şekli var mıdır?

Kadınların ihramı normal giydiği elbise cinsinden olur. Kadınlar yüzlerini örtmezler, ellerine eldiven takmazlar.

İhram namazının hükmü nedir?

Şayet kerahat vakti değilse ihrama giren kişinin iki rekât ihram namazı kılması sünnettir. Şayet kerahet vakti ise ihram namazı kılınmamalıdır. Bu namazın ilk rekâtında Fatıha'dan sonra "Kâfirûn", ikinci rekâtında ise "İhlas" surelerinin okunması faziletlidir.

Mîkat sınırlarını ihramsız geçen kişinin ne yapması gerekir?

Mîkat sınırlarını ihramsız geçen kişinin dem yapması (koyun veya keçi kesmesi) gerekir. Ancak hac veya umre menâsikinden herhangi birine başlamadan dönüp Mîkat mahallinde ihrama girerse ceza düşer.

İhramlı kişi banyo yapabilir mi?

İhramlı kişinin kokulu sabun ve şampuan kullanmadan, kokusuz sabunla yıkanmasında bir sakınca yoktur.

2. UMRE

Umre yapmak üzere ihrama girip Mekke'ye gelen kişi sağlık sorunları sebebiyle umresini erteleyebilir mi?

İhrama girdiği hâlde kendini sağlıklı hissetmeyen kişi sağlığına kavuşuncaya kadar ihramlı olarak bekler; iyileşince tavaf ve sa'yini yaparak tıraş olur ve ihramdan çıkar. Bu ertelemeden ötürü bir ceza gerekmez. Ancak bu bekleme süresi içinde ihram yasaklarına riayet etmesi gerekir.

Kurban bayramı günlerinde umre yapılabilir mi?

Arefe günü sabahından bayramın 4. günü, güneş batıncaya kadarki süre içinde umre yapmak tahrîmen mekruhtur. Çünkü bu günler hac menâsikinin yapıldığı günlerdir.

Birden fazla umre yapılmak istendiğinde, her umre için Mîkat'a gitmek gerekir mi?

Bir kimsenin umresini tamamladıktan sonra yeni bir umre yapabilmek için tekrar Harem bölgesi hudutları dışına çıkarak orada ihrama girmesi gerekir. Bu konuda en çok bilinen yer, Ten'im Mescidi'nin bulunduğu yerdir.

Ramazan umresi hac farızası yerine geçer mi?

Yapılacak umre ve nafil tavaflar ne kadar çok olursa olsun ve ne zaman yapılırsa yapılsın, hac ibadetinin yerine geçmez.

Başkalarının adına umre veya nafil tavaf yapmak isteyen kişi nasıl hareket etmelidir?

Kişinin kendi adına umre ya da nafil tavaf yaparak sevabını ölü veya diri, dilediği kimselere bağışlaması uygun olur.

Hac aylarında vakfeden önce veya sonra hacc-ı temettu' yapan birisinin tekrar umre yapması caiz midir? Bu kişinin umre mi, yoksa nafil tavaf mı yapması efdaldir?

Hac aylarında hacc-ı ifrad yapmaya niyetlenen kişi ile hacc-ı kıran yapmayı kastededen birisinin ikinci umre yapması mümkün değildir. Ancak hacc-ı temettu' yapmaya niyetlenmiş hacı adayının tekrar tekrar umre yapması hakkında ise ulemanın görüşleri şu şekildedir:

1) Mekkelilerin hac aylarında umre yapmaları, eğer o yıl hac yapacak iseler mekruhtur. Ancak hac yapmayacaklarsa mekruh değildir.

2) Hac aylarında bile umrenin tekrarlanması Şâfiîlerce caiz görülmüştür. Bu aynı zamanda cumhurun da görüşüdür.

3) Bir sene içinde birçok umre yapılabilir. Ancak hac aylarından önce yapılan umreden hac aylarının dışında yapılan umreler daha faziletlidir. Özellikle ramazan ayı içinde yapılan umre daha da faziletlidir.

4) Hac aylarında bir defa umre yaptıktan sonra, tekrar umre yapılabilmesi caiz olmasına rağmen, çokça tavaf yapmak umreyi çoğaltmaktan daha ef-daldır. Çünkü tavafın kendisi başlı başına maksut bir ameldir. Umre ise bazı ulemaca caiz görülmemiştir.

Umrenin tekrarında belirli bir zaman var mıdır?

Umrenin tekrarı mümkündür. Ancak peşi peşine eklenerek yapılması doğru değildir. Bunun ölçüsü, iki umre arasında en az on günlük bir mesafe olmasıdır. Yani ihramdan çıkarken halk veya taksir yapacak kadar bir saçın oluşmasına zemin hazırlayacak bir zaman olmasıdır.

3. TAVAF

Tavaf esnasında avret yerlerinin açılmasının hükmü nedir?

Kadın ve erkek için avret sayılan uzuvların örtülmesi farzdır. Şayet avret sayılan yerlerden dörtte biri veya daha çoğu açılacak olursa ceza gerekir. Bu ceza, farz ve vacip tavaflarda dem yapmak (koyun ya da keçi kesmek); diğer tavaflarda ise sadakadır.

Umre tavafının ilk dört şavtından birinde abdesti bozulan kimse tavafa devam edip sa'y yapar ve saçlarını keserek ihramdan çıkarsa ne yapması gerekir?

Bu durumdaki kişinin tavaf ve sa'yi geçerli olur. Ancak tavafı abdestsiz yaptığı için kendisine dem yapmak (koyun veya keçi kesmek) gerekir.

Umre tavafını abdestsiz, cünüp ya da adetli olarak yapan kişinin ne yapması gerekir?

Umre tavafının tamamını veya bir kısmını, hatta bir şavtını cünüp, abdestsiz, loğusa, adetli yapmak dem yapmayı gerektirir. İhramdan çıkmadan yenilenmesi hâlinde ceza kalkar.

Ziyaret tavafını yapmadan memleketine dönen kişinin durumu nedir?

Haccın bir rüknünü terk etmiştir. Hac yapmamış olur. İadesi lazım gelir.

Bir mazereti olmadığı hâlde tekerlekli sandalyeyle tavaf yapan kimsenin durumu nedir?

Tavaf geçerli olmakla birlikte, vacibin terkinden dolayı dem yapmak (koyun ya da keçi kesmek) gerekir. Çünkü tavafı yürüyerek yapmak vaciptir. Ancak tavaf yeniden yapılırsa ceza düşer. Hasta, yürüyemeyecek kadar yaşlı ve özürlü olanlar tekerlekli sandalye ile tavaf yapabilirler ve bundan dolayı herhangi bir ceza ödemeleri gerekmez.

Sonunda sa'y yapılan tavaflarda erkeklerin sağ omuzlarını açmalarının hükmü nedir?

Sonunda sa'y yapılacak tavafların tamamında (7 şavtta da) erkeklerin sağ omuzlarını açarak ızdıba yapmaları sünnettir. Tavaf bitince omuz kapatılır ve tavaf namazı omuz kapalı kılınır. Tavaf namazının ızdıba hâliyle kılınması mehruhtur.

Başkası adına nafile tavaf yapılabilir mi?

Başkaları adına nafile tavaf yapmak yerine kişinin kendi adına nafile tavaf yaparak sevabını dilediği kimselere bağışlaması daha uygun olur.

Kerahat vakitlerinde tavaf yapılabilir mi?

Tavaf için kerahat vakti söz konusu değildir. Her vakitte tavaf yapılabilir.

Rükn-ü Yemani'ye selam vermenin hükmü nedir?

Rükn-ü Yemani her iki elin veya sadece sağ elin avucu sürülerek istilam edilir, fakat öpülmez. El sürülme imkânı yoksa uzaktan istilam etmek gerekmez. Ancak Şâfiî mezhebinde uzaktan da olsa işaretle istilam edilir.

Ziyaret tavafını yapmayan kişinin ihram yasakları kalkar mı?

Arafat dönüşü şeytan taşlama ve kurbandan sonra tıraşla birlikte cinsel ilişki hariç ihram yasakları kalkar. Ancak cinsel ilişki dâhil olmak üzere ihram yasaklarının tamamıyla ortadan kalkması için ziyaret tavafının yapılması gerekir. Ziyaret tavafını yapmadan memleketine dönmüş olsa bile kişinin dönüp ziyaret tavafını yapması gerekir.

yapmayı gerektirir. Her gün için atılması gereken taşların yarıdan fazlası atılmış ise eksik bırakılan her bir taş için sadaka gerekir. Şâfiî, Hanbelî, Ebû Yusuf ve İmam Muhammed'e göre ise vaktinde atılmayan veya eksik bırakılan taşlar, ertesi gün veya bayramın son günü güneşin batmasına kadar atılırsa ceza düşer.